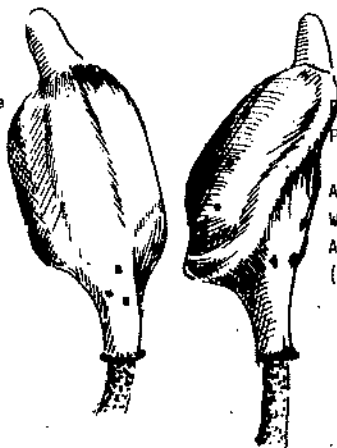

BRYOBOTANICA

Modellen van de Bryologische
Werkgroep van de
Ned. Nat. Hist. Ver.

Nr. 4 Juli-Oct. 1947.

Red. adres. W. Meijer,
Pr. Hendrikkade 96, Zaandam.

Adm. S. Groenhuyzen,
Wijtenbachstr. 14
Amsterdam-O. Gem. giro
(13500) 6 183.

Prof. Dr. R. van der Wijk.

Wij wensen onze voorzitter van harte geluk met zijn benoeming tot Hoogleraar in Groningen. De eerste Nederlandse bryoloog, die tot deze functie geroepen is, wensen wij een langdurig en rijk arbeidsveld toe, zowel in als buiten de bryologie.

De Groninger plantenmorphologische "school" is beroemd; ook Dr. van der Wijk heeft zijn sporen op dit gebied verdiend. Zo noemen we zijn van minutieus werk getuigend proefschrifts *Über den Bau und die Entwicklung der Peristomzähne bei Polytrichum*, 1929, zijn hoofdstuk *Morphologie und Anatomie der Musci*, in Verdoorn's *Manual of Bryology*, en het voor "gewone mensen" beter toegankelijke hoofdstuk *Vorm en bouw*, in *Het Leven der Planten* onder de redactie van Prof. Weevers.

Wij twifelen er niet aan, of er zullen van zijn hand nog vele artikelen verschijnen en evenmin, dat de mossen daar geen ondergeschikte plaats bij zullen innemen.

Ook wat het onderwijs betreft, is hij vakman; dat daarbij de studie der levende natuur, de veldbiologie niet verwaarloosd zal worden, blijkt al uit de vele Leiderskampen der N.N.V., waaraan hij als docent heeft meegewerkt.

W. D. M.

Voorlopige nieuwe naamlijst der Nederlandse Bryophyta, opgesteld door R. van der Wijk en W.D. Margadant.

In 1927 stelde Wachter een naamlijst op van de Nederlandse Bladmossen, in 1931 gevolgd door een der Levermossen (Ned. Kruidk. Arch. resp. 1927, p. 76 en 1931, p. 530). Hoewel speciaal bedoeld voor het ordenen van het herbarium der Ned. Bot. Vereniging, werden deze lijsten de basis voor het gebruik van Latijnse mossennamen in ons land. Ze zijn thans echter niet meer in overeenstemming met de Internationale Regels der Botanische Nomenclatuur, doordat deze op een aantal punten gewijzigd werden. Het voornaamste hiervan is wel de verlegging van het beginpunt der nomenclatuur van de Musci (uitgezonderd Sphagnaceae) naar het posthume werk van Hedwigs Species Muscorum, 1801.

Wij hebben in de volgende lijst de namen zo goed mogelijk in overeenstemming met de internationale regels gebracht. Het betreft echter uitsluitend een literatuuronderzoek; vanzelfsprekend is ons niet alle literatuur onder ogen gekomen. Systematisch onderzoek, zoals het nagaan van de aard van het type-materiaal hebben we in dit stadium nog niet uitgevoerd; dat is trouwens een kwestie van monografische bewerking. Door deze twee oorzaken kunnen er nog wijzigingen in de namen komen. Voor verbeteringen houden we ons dan ook ten zeerste aanbevelen. We verwachten echter dat het aantal namen dat door deze oorzaken veranderen zal niet groot is. Wel zal een groot aantal namen veranderen als de systematische opvatting betreffende geslachten en soorten verandert. Wij hebben na overleg met de Werkgroep ons strict gehouden aan de systematische opvattingen van Paul (Sphagnaceae) en Brotherus (overige Musci). (Om nomenclatorische redenen hebben wij hierop één uitzondering gemaakt, nl. bij Barbusia rigidula (Hedw.) Mitt. ex Milde, welke combinatie, indien aangenomen, het gebruik van de naam Didymodon voor de overige soorten onmogelijk maakt.) in Engler en Prantl, Die natürlichen Pflanzenfamilien, 2e druk, 10 en 11, resp. 1924 en 1925, en van Buch, Evans en Verdoorn (Hepaticae) in Annales Bryologici 10, p. 3, 1937. Over het algemeen is de geslachts- (en ook de soort-) begrenzing in deze werken zeer eng. (Daardoor staan in deze lijst ook namen van vormen waarvan de twijfelachtige soortwaarde gebleken is. Red.)

De volgorde is om praktische redenen alfabetisch, zowel voor Musci als voor Hepaticae; binnen de geslachten zijn de soorten eveneens alfabetisch gerangschikt. De synoniemie is tot het uiterste beperkt. Daar Jansen en Wachter in hun Bryologische Notities X, N.K.A., 53, p. 137, 1943 een volledige opsomming gaven van alle tot dat tijdstip in Nederland gebruikte Latijnse mossennamen, is alleen de officiële naam van hun lijst tussen haakjes geplaatst achter de naam, die wij gebruiken, wanneer deze afwijkend is. In enkele gevallen moesten ter argumentatie meer synoniemen aangehaald worden. Worden echter andere auteursnamen gebruikt dan is dit niet apart aangeduid. De z.g. vóór-Hedwigse auteursnamen mogen wel aangehaald worden, b.v. Atrichum undulatum (L. ex Hedw.) Pal. Beauv., maar verplicht is dit niet. Wij hebben dit zo eenvoudig mogelijk aangeduid. (Nieuwe soorten sedert B N X zijn met spatie gedrukt. Bij nog niet gepubliceerde nieuwe vondsten is het herbarium van de vinder aangegeven).

M U S C I

Abietinella C. Müll. - A. abietina (Brid.) C. Müll.; Acaulon C. Müll. - A. muticum (Hedw.) C. Müll.; Aloina (C. Müll.) Kindb. nom. conserv. - A. aloides (Koch) Kindb. - A. ambigua (Br. et Schimp.) Limpr. (A. ericifolia Kindb.) - A. rigida (Hedw.) Kindb. (A. stellata Kindb.) - Amblyodon Pal. Beauv. - A. dealbatus (Hedw.) Pal. Beauv. - Amblystegiella Loeske - A. subtilis (Hedw.) Loeske - Amblystegium Br. et Schimp. - A. Juratzkanum Schimp. - A. serpens (Hedw.) Br. et Schimp. - A. varium (Hedw.) Lindb. - Andreaea Hedw. - A. rupestris Hedw. (A. petrophila Ehrh.) - A. Rothii Web. et Mohr - Anisothecium Mitt. - A. rufescens (Brid.) Lindb. - A. Schreberianum (Hedw.) Dix. ex Demaret (A. crispum Lindb.) - A. vaginale Loeske - A. varium (Hedw.) Mitt. (A. rubrum Lindb.) - Anomodon Hook. et Tayl. - A. attenuatus (Hedw.) Hüben. - A. viticulosus (Hedw.) Hook. et Tayl. - Antitrichia Brid. - A. curtispendula (Hedw.) Brid. - Archidium Brid. - A. globiferum (Bruch) Limpr. (A. alternifolium Schimp.) - Astumum Hampe - A. crispum (Hedw.) Hampe - Atrichum Pal. Beauv. nom. conserv. (Catharinaea Web. et Mohr) - A. controversum Pal. Beauv. (A. angustata (Brid.) Br. et Schimp.) - A. tenellum (Roehl.) Br. et Schimp. - A. undulatum (Hedw.) Pal. Beauv. - Aulacomnium Schwaegr. nom. conserv. - A. androgynum (Hedw.) Schwaegr. - A. palustre (Hedw.) Schwaegr. - Barbusia Hedw. - B. convoluta Hedw. - B. fallax Hedw. - B. Hornschuchiana Schultz - B. revoluta Brid. - B. unguiculata Hedw. - B. vinealis Brid. - Bartramia Hedw. nom. conserv. prop. - B. ithyphylla Brid. - B. pomiformis Hedw. - Brachythecium Br. et Schimp. - B. albicans (Hedw.) Br. et Schimp. - B. glareosum (Bruch) Br. et Schimp. - B. Mildenum (Schimp.) Schimp. - B. plumosum (Hedw.) Br. et Schimp. - B. populium (Hedw.) Br. et Schimp. - B. rivulare Br. et Schimp. - B. rutabulum (Hedw.) Br. et Schimp. - B. salabrosum (Web. et Mohr) Br. et Schimp. - B. Starkei (Brid.) Br. et Schimp. - B. velutina (Hedw.) Br. et Schimp. - Breidleria Loeske em. Fleisch. - B. Patientiae (Lindb.) Wijk et Marg. comb. nov. (B. arcuata Loeske, Hypnum arcuatum Lindb. non Hedw.) - Bryum Hedw. - B. affinocuspdatum Wijk et Marg. nom. nov. (B. cuspidatum (Br. et Schimp.) Schimp. 1876 non Brid. 1819; Webera affinis Bruch ex Brid. nom. nud., B. affine Lindb. 1879 non Brid. 1819) - B. alpinum Brid. - B. argenteum Hedw. - B. badium Bruch - B. bicolor Dicks. - B. binum (Brid.) Turn. - B. caespiticium Hedw. - B. capillare Hedw. - B. cirratum Hoppe et Hornsch. - B. cyclophyllum (Schwaegr.) Br. et Schimp. (geen bewijsmateriaal) - B. elegans Nees - B. erythrocarpum Schwaegr. - B. fallax Milde - B. flagellare Brid. 1817 (B. Warneum Bland. exsicc. 1805) - B. inclinatum (Brid.) Br. et Schimp. - B. intermedium Brid. - B. lacustre (Web. et Mohr) Brid. - B. litorum Bonansson - B. Marratii Wils. - B. neodamense Itzigs. - B. pallens Schum. - B. pallascens Schwaegr. - B. pendulovatum Wijk et Marg. nom. nov. (B. pendulum (Hornsch.) Schimp. 1856 non Brid. 1819) - B. pseudotriquetrum (Hedw.) Schwaegr. (B. ventricosum Dicks.) - B. torquescens Br. et Schimp. - B. turbinatum (Hedw.) Turn. - B. uliginosum (Bruch ex Brid.) Br. et Schimp. (B. cernuum (Sw. ex Hedw.) Lindb. 1879 non Brid. 1826) - Buxbaumia Hedw. - B. aphylla Hedw. Calliergonella Loeske - C. cuspidata (Hedw.) Loeske - Calliergon (Sull.) Kindb. - C. cordifolium (Hedw.) Kindb. - C. giganteum (Schimp.) Kindb. - C. stramineum (Brid.) Kindb. - Campothecium Br. et Schimp. - C. lutescens (Hedw.) Br. et Schimp. - Campylium (Sull.) Mitt. em. Bryhn - C. chrysophyllum (Brid.) Bryhn - C. elodes (Spruce) Broth. - C. hispidulum (Brid.) Mitt. var. Sommerfeltii (Myr.) C. Müll. - C. polygamum (Br. et Schimp.) Bryhn - C. protensum (Brid.) Broth. - C. stellatum (Hedw.) Lang. et C. Jens. - Campylopus Brid. - C. brevopilus Br. et Schimp. - C. flexuosus (Hedw.) Brid. - C. fragilis (Turn.) Br. et Schimp. - C. pyriformis (Schultz) Brid. - C. s u b u l a t u s Schimp. - Catocopium Brid. - C. nigrum (Hedw.) Brid. - Ceratodon Brid. - C. purpureus (Hedw.) Brid. - Cinclidium Sw. - C. stygium Sw. - Cinclidotus Pal. Beauv. - C. fontinaloides (Hedw.) Pal. Beauv. - C. nigricans (Brid.) Wijk et Marg. comb. nov.

(C. riparius (Hort.) Arn.) - Cirriphyllum Grout em. Loeske et Fleisch. - C. crassinervium (Tayl.) Loeske et Fleisch. - C. piliferum (Hedw.) Grout - Climacium Web. et Mohr - C. dendroides (Hedw.) Web. et Mohr - Cratoneurum (Sull.) Roth - C. filicinum (Hedw.) Roth - C. commutatum (Hedw.) Roth (C. glaucum (Lam.) C. Jens.) - Cryphaea Mohr - C. heteromalla (Hedw.) Mohr in Web. (C. arborea Lindb.) - Ctenidium (Schimp.) Mitt. - C. molluscum (Hedw.) Mitt. - Cynodontium Schimp. em. Limpr. nom. conserv. - C. Bruntoni (Sm.) Br. et Schimp. - Dialytrichia Limpr. - D. mucronata (Brid.) Limpr. - Dicranella Schimp. - D. cerviculata (Hedw.) Schimp. - D. heteromalla (Hedw.) Schimp. - D. subulata (Hedw.) Schimp. var. curvata (Hedw.) Hüb. (D. secunda Lindb. var. curvata Hag.) - Dicranodontium Br. et Schimp. - D. denudatum (Brid.) Hag. (geen bewijsmat.) - Dicranoweisia Lindb. - D. cirrata (Hedw.) Lindb. - Dicranum Hedw. - D. Bonjeani De Not. - Damajus Sm. - Darugosum . . . . . Brid. (D. undulatum Ehrh. non Tur.) - D. scoparium Hedw. - D. spurium Hedw. - Didymodon Hedw. - D. cordatus Jur. - D. recurvirostris (Hedw.) (D. rubellus Br. et Schimp.) - D. rigidulus Hedw. (Barbula rigidula Mitt.) - D. tophaceus (Brid.) Jur. - D. trifarius (Hedw.) Brid. (D. luridus Hornsch.) - Diphyscium Mohr - D. foliosum (Hedw.) Mohr - Ditrichum Hampe nom. conserv. - D. flexicaule (Schleich.) Hampe - D. homösilum (Hedw.) Hampe - D. pallidum (Hedw.) Hampe - D. pusillum (Hedw.) Dix. (D. tortile Lindb. var. pusillum (Hedw.) Limpr.) - D. vaginana (Sull.) Hampe - Dolichotheca (Lindb.) Fleisch. - D. silesiaca (Selig. ex Pal. Beauv.) Fleisch. - Drepanocladus Roth - D. aduncus (Hedw.) Warnst. - D. exannulatus (Gömb.) Warnst. - D. fluitans (Hedw.) Warnst. - D. intermedius (Lindb.) Warnst. - D. tyoepedioides (Schwaegr.) Warnst. - D. r e v o l v e n s (Turn.) Warnst. herb. V. Westhoff, W. M. Diemont - D. Sendtneri (Schimp.) Warnst. - D. uncinatus (Hedw.) Warnst. - Overnicoccus (Lindb.) Warnst. - Encalypta Hedw. - E. ciliata Hedw. (geen bewijsmat.) - E. streptocarpa Hedw. (E. contorta Lindb.) - E. vulgaris Hedw. - Entodon C. Müll. - E. orthocarpus (La Pyl. ex Brid.) Lindb. - Ephemerum Hampe - E. cohaerens (Hedw.) Hampe - E. recurvifolium (Dicks.) Boul. - E. serratum (Hedw.) Hampe - Eucladium Br. et Schimp. - E. v e r t i c i l l a t u m (Brid.) Br. et Schimp. - Eurhynchium Br. et Schimp. - E. Schleicheri (Hedw. f.) Lor. - E. Stokesii (Turn.) Br. et Schimp. - E. striatum (Hedw.) Schimp. - Fissidens Hedw. - F. adianthoides Hedw. - F. bryoides Hedw. - F. crassipes Wils. - F. cristatus Wils. - F. exilis Hedw. - F. incurvus Starke - F. osmundoides Hedw. - F. pusillus Wils. - F. taxifolius Hedw. - Fontinalis Hedw. - F. antipyratica Hedw. . . . . - F. Kindbergii Ren. et Card. - F. squamosa Hedw. (geen bewijsmat.) - Funaria Hedw. - F. fascicularis (Hedw.) Schimp. - F. hygrometrica Hedw. - F. obtusa (Hedw.) Lindb. - Grimmia Hedw. - G. apocarpa Hedw. - G. conferta Funck - G. crinita Brid. - G. gracilis Schleich. - G. orbicularis Bruch - G. pulvinata (Hedw.) Sp. - G. trichophylla Grav. - Gymnostomum Sm. nom. conserv. - G. calcareum Nees et Hornsch. - Gyroweisia Schimp. - G. tenuis (Hedw.) Schimp. - H. a. b. r. o. d. e. n Schimp. - H. p e r p u s i l l u s (De Not.) Lindb. - Hedwigia Pal. Beauv. - H. ciliata (Hedw.) Br. et Schimp. (H. albicans Lindb.) - Helodium (Sull.) Warnst. - H. Blandowii (Web. et Mohr) Warnst. (H. lanatum Broth.) - Heterophyllum (Schimp.) Kindb. - H. Haldanianum (Grev.) Kindb. - Homalia (Brid.) Br. et Schimp. - H. trichomanoides (Hedw.) Br. et Schimp. - Homalothecium Br. et Schimp. - H. sericeum (Hedw.) Br. et Schimp. - Homonallium (Schimp.) Loeske - H. incurvatum (Brid.) Loeske (Hypnum incurvatum Brid.) - Hookeria S. - H. lucens (Hedw.) Sm. - Hygroamblystegium Loeske - H. fluviatile (Hedw.) Loeske - H. tenax (Hedw.) Jenn. (H. irriguum Loeske) - Hygrohypnum (Lindb.) Loeske - H. luridum (Hedw.) Dix. (H. palustre Loeske) - Hylocomium Br. et Schimp. - H. splendens (Hedw.) Br. et Schimp. - Hymenostomum R. Br. - H. microstomum (Hedw.) R. Br. - H. tortile (Schwaegr.) Br. et Schimp. - Hypnum Hedw. nom. conserv. - H. cupressiforme Hedw. - H. imponens Hedw. -

Isopterygium Mitt. - I. elegans (Hook.) Lindb. - Isoetacium Brid. - I. myosuroides (Brid.) Brid. - I. myurum (Brid.) Brid. (I. viviparum Lindb.) - Leptobryum (Br. et Schimp.) Wils. - L. pyriforme (Hedw.) Wils. - Leptodictyum (Schimp.) Warnst. - L. riparium (Hedw.) Warnst. - L. riparium var. hygrophilum (Jur.) Wijk et Marg. comb. nov. (Campyllum hygrophilum Jur.) - L. trichopodium (Schultz) Warnst. - Leptodon Mohr nom. conserv. - L. Smithii (Hedw.) Mohr - Leptodontium Hampe - L. flexifolium (Brid.) Hampe - Leskea Hedw. - L. polycarpa Hedw. - Leucobryum Brid. - L. glaucum (Hedw.) Schimp. - Leucodon Schwaegr. - L. sciuroides (Hedw.) Schwaegr. - Loaseobryum Fleisch. - L. brevirostre (Pal. Beauv.) Fleisch. - Meesia Hedw. (Meesia) - M. uliginosa Hedw. (M. trichodes Spruce) - M. triquetra (Hook. et Tayl.) Angstr. - Mniobryum (Schimp.) Limpr. - M. albicans (Wahlenb.) Limpr. - M. delicatum (Hedw.) Dix. (M. carneum Limpr.) - Mnium Hedw. - M. affine Schwaegr. - M. cinclidioides Hüb. - M. cuspidatum Hedw. - M. hornum Hedw. - M. longirostrum Brid. (M. rostratum Schrad.) - M. punctatum Hedw. - M. subglobosum Br. et Schimp. - M. riparium Mitt. - M. rugicum Laur. - M. Seligeri Jur. ex Mildt (M. affine var. elatum Br. et Schimp.) - M. serratum Brid. (M. marginatum Pal. Beauv.) - M. stellare Hedw. - M. undulatum Hedw. - Myrinia Schimp. - M. pulvinata (Wahlenb.) Schimp. - Neckera Hedw. nom. conserv. - N. complanata (Hedw.) Hüb. - N. crispa Hedw. - N. pinnata Hedw. (geen bewijsmat.) - N. pumila Hedw. - Oligotrichum Lam. et DC. - O. hercynicum (Hedw.) Lam. et DC. (O. incurvum Lindb.) - Orthodicranum Loeske - O. flagellare (Hedw.) Loeske - O. montanum (Hedw.) Loeske - Orthothecium Br. et Schimp. - O. irroratum (Sendtn.) Wijk et Marg. comb. nov. (O. intricatum (Hartm.) Br. et Schimp. (bewijsmat. ontbreekt) - Orthotrichum Hedw. - O. affine Brid. - O. anomalum Hedw. - O. cupulatum Brid. - O. diaphanum Brid. - O. fallax Bruch ex Brid. (O. pumilum Sw. non Dicks.) - O. fastigiatum Bruch ex Brid. - O. Lyellii Hook. et Tayl. - O. nudum Dicks. - O. patens Bruch ex Brid. - O. pulchellum Brunt. - O. pumilum Dicks. (O. Schimperii Ham.) - O. speciosum Nees in Sturm - O. Sprucei Mont. ex Spruce - O. stramineum Hornsch. ex Brid. - O. striatum Hedw. - O. tenellum Bruch ex Brid. - Oxyrrhynchium (Br. et Schimp.) Warnst. - O. praelongum (Hedw.) Warnst. - O. pallidirostrum (A. Br.) Wijk et Marg. comb. nov. (O. pumilum (Wils.) Broth.) - O. speciosum (Brid.) Warnst. - O. Swartzii (Turn.) Warnst. - Paludella Brid. - P. squarrosa (Hedw.) Brid. - Phascum Hedw. - P. curvicolium Hedw. - P. cuspidatum Hedw. (P. Acaulon L.) - P. piliferum Hedw. - Philonotis Brid. - P. caespitosa Wils. - P. capillaris Lindb. - P. fontana (Hedw.) Brid. - P. marchica (Hedw.) Brid. - Physcomitrella Br. et Schimp. - P. patens (Hedw.) Br. et Schimp. - Physcomitrium Brid. - P. eurystromum (Nees) Sendtn. - P. pyriforme (Hedw.) Brid. - P. sphaericum (Ludw.) Brid. - Plagiopus Brid. - P. Oederi (Brid.) Limpr. - (Bartramia Oederi Sw.) Plagiotheciella Fleisch. - P. l a t e b r i c o l e (Wils.) Fleisch. - Plagiothecium Br. et Schimp. - P. curvifolium Schlieph. - P. denticulatum (Hedw.) Br. et Schimp. - P. Rosearum (Hampe) Br. et Schimp. - P. Ruthei Limpr. - P. succulentum (Wils.) Lindb. - P. sylvaticum (Brid.) Br. et Schimp. - P. undulatum (Hedw.) Br. et Schimp. - Platygyrium Br. et Schimp. - P. repens (Brid.) Br. et Schimp. (geen bewijsmat.) - Platyhypnidium Fleisch. - P. riparioides (Hedw.) Dix. (P. rusciforme Fleisch.) - Pleuridium Brid. - P. acuminatum Lindb. (P. subulatum Rabenh. sensu Br. et Schimp.) - P. subulatum (Hedw.) Rabenh. em. Lindb. (P. alternifolium (Dicks.) Brid.) - Pleurochaete Lindb. - P. squarrosa (Brid.) Lindb. - Pleurozium Mitt. - P. Schreberi (Brid.) Mitt. - Pogonatum Pal. Beauv. - P. aloides (Hedw.) Pal. Beauv. - P. nanum (Hedw.) Pal. Beauv. (P. subrotundum Lindb.) - P. urnigerum (Hedw.) Pal. Beauv. - Pohlia Hedw. (Webera Hedw. non L.) - P. annotina (Hedw.) Lindb. (Webera a. Bruch) - P. bulbifera (Warnst.) Warnst. (Webera b. Warnst.) - P. cruda (Hedw.) Lindb. (Webera c. Bruch) - P. elongata Hedw. (Webera e. Schwaegr.) - P. grandiflora H. Lindb. - P. nutans (Hedw.) Lindb. (Webera n. Hedw.) - P. pröligera Lindb. (Webera p.

Kindb.) - Polytrichum Hedw. - P. alpestre Hoppe (P. strictum Banks) - P. commune Hedw. - P. formosum Hedw. (P. attenuatum Menz.) - P. juniperinum Hedw. - P. marginatum Wahlb. ex Web. et Mohr (P. gracile Dicks.) - P. piliferum Hedw. - Pottia Fűrnr. - P. bryoides (Dicks.) Mitt. - P. Davalliana (Sm.) C. Jens. (P. rufescens Warnst.) - P. Heimii (Hedw.) Fűrnr. - P. intermedia (Turn.) Fűrnr. - P. lanceolata (Hedw.) C. Müll. - P. Starkeana (Hedw.) C. Müll. - P. truncata (Hedw.) Fűrnr. (P. truncatula Lindb.) - Pseudophemerum (Lindb.) Hag. - P. nitidum (Hedw.) C. Jens. (P. axillare Hag.) - Pseudoscleropodium Fleisch. - P. purum (Hedw.) Fleisch. - Pterygoseris Jur. - P. lamellatum (Lindb.) Jur. - P. ovatum (Hedw.) Dix. (P. oavifolium Jur.) - Ptilium (Sull.) De Not. - P. crista-castrensis (Hedw.) De Not. - Ptychomitrium Fűrnr. nom. conserv. - P. polyphyllum (Sw.) Fűrnr. - Pylaisia Br. et Schimp. - P. polyantha (Hedw.) Br. et Schimp. - Pyramidula Brid. - P. tetragona (Brid.) Brid. (geen bewijsmat.) - Racomitrium Brid. (Rhacomitrium) - R. aciculare (Hedw.) Brid. - R. canescens (Hedw.) Brid. - R. fasciculare (Hedw.) Brid. - R. heterostichum (Hedw.) Brid. - R. lanuginosum (Hedw.) Brid. (R. hypnoides Lindb.) R. obtusum (Sm.) Brid. (R. heterostichum var. obtusum Loeske) - Rhodobryum (Schimp.) Hampe - R. roseum (Hedw.) Limpr. - Rhynchosegiella (Br. et Schimp.) Limpr. - R. compacta (C. Müll.) Loeske - R. curviseta (Brid.) Limpr. - R. tenella (Dicks.) Limpr. (R. algeriana Broth.) - Rhynchosegiella Br. et Schimp. - R. confertum (Dicks.) Br. et Schimp. - R. megapolitanum (Bland. ex Web. et Mohr) Br. et Schimp. - R. murale (Hedw.) Br. et Schimp. - R. rotundifolium (Brid.) Br. et Schimp. - Rhytidadelphus (Lindb.) Warnst. - R. lopus (Hedw.) Warnst. - R. squarrosus (Hedw.) Warnst. - R. trique (Hedw.) Warnst. - Rhytidium (Sull.) Kindb. - R. rugosum (Hedw.) Kindb. - Scleropodium Br. et Schimp. - S. caespitosum (Wils.) Br. et Schimp. - S. illecebrum (Hedw.) Br. et Schimp. - Scorpidium (Schimp.) Limpr. - S. scorpioides (Hedw.) Limpr. - Seligeria Br. et Schimp. - S. recurvata (Hedw.) Br. et Schimp. - Sphagnum L. - S. acutifolium Ehrh. - S. aquatile Warnst. - S. auriculatum Schimp. - S. compactum DC. - S. contortum Schultz. - S. cuspidatum Ehrh. - S. fimbriatum Wils. - S. fuscum Klinggr. - S. hakkodense Warnst. - S. imbricatum Hornsch. (slechts sub-fossiale vondsten) - S. inundatum Russ. - S. magellanicum Brid. - S. molle Sull. - S. molluscum Bruch (S. tenellum Lindb. non Persoon) - S. obesum (Wils.) Warnst. - S. palustre L. (S. cymbifolium Ehrh.) - S. papillosum (Schimp.) Lindb. - S. platyphyllum (Sull.) Warnst. - S. plumulosum Roell. - S. pulchrum Warnst. - S. recurvum Pal. Beauv. - S. riparium Ångstr. - S. rubellum Wils. - S. rufescens Nees. em. Warnst. - S. Schimperii (Schlieph.) Roell. (S. tenerum Warnst.) - S. squarrosum Pers. - S. subbicolor Hampe - S. subsecundum Nees - S. subtile (Russ.) Warnst. - S. teres (Schimp.) Ångstr. - S. turgidulum Warnst. - S. turgidum Roell. (S. crassiciadum Warnst.) - Splachnum Hedw. - S. ampullaceum Hedw. - Stroemia Hag. - S. obtusifolia (Brid.) Hag. - Tetraphis Hedw. - T. pellucida Hedw. (Georgia pellucida Rabenh.) - Thamnium Br. et Schimp. - T. alopecurum (Hedw.) Br. et Schimp. - Thuidium Br. et Schimp. - T. delicatulum (Hedw.) Mitt. - T. Philiberti Limpr. - T. recognitum (Hedw.) Br. et Schimp. - T. tamariscinum (Hedw.) Br. et Schimp. - Tomeiophyllum Loeske - T. nitens (Hedw.) Loeske - Tortella (C. Müll.) Limpr. nom. conserv. - T. flavovirens (Bruch) Broth. - T. fragilis (Hook. et Wils.) Limpr. - T. inclinata (Hedw.) Limpr. - T. tortuosa (Hedw.) Limpr. - Tortula Hedw. - T. aestiva Pal. Beauv. - T. intermedia (Brid.) Broth. (T. montana Lindb. 1879 non Mitt. 1869) - T. laevipila (Brid.) Schwaegr. - T. latifolia Bruch - T. marginata (Br. et Schimp.) Spr. - T. muralis Hedw. - T. papillosa Wils. - T. pylvinata (Jur.) Limpr. - T. ruralis (Hedw.) Sm. - T. subulata Hedw. - Trematodon Michx. - T. ambiguus (Hedw.) Hornsch. -

Trichodon Schimp. - T. cylindricus (Hedw.) Schimp. (geen bewijsmat.) - Trichostomum Hedw. em. Bruch nom. conserv. - T. tenuirostre (Hook. et Tayl.) Lindb. (T. cylindricum (Bruch) C. Müll. non Hedw.) -

Ulota Mohr ex Web. - U. Bruchii Hornsch. ex Brid. - U. crispa (Hedw.) Brid. (U. ulophylla Broth.) - U. crispula Bruch ex Brid. - U. intermedia Schimp. (U. ulophylla var. intermedia (Schimp.) Moenk.) - U. Ludwigii (Brid.) Brid. - U. phyllantha Brid. - Weissia Hedw. (Weisia) - W. controversa Hedw. (W. viridula Hedw.) - W. rutilans (Hedw.) Lindb. (geen bewijsmat.) - Zygodon Hook. et Tayl. - Z. viridissimus (Dicks.) R. Br. -

HEPATICA E

Anthoceros L. - A. crispulus (Mont.) Douin - A. laevis L. - A. punctatus L. - Asterella Pal. Beauv. - A. Ludwigii (Schwaegr.) Und. (Fimbriaria pilosa Tayl.) - Barbilophozia Loeske - B. barbata (Schmid.) Loeske (Lophozia b. Dum.) - B. lycopodioides (Wallr.) Loeske (Lophozia l. Cogn.) - Bazzania Gray corr. Carr. nom. conserv. prop. - B. trilobata (L.) Gray - Blasia L. - B. pusilla L. - Blepharostoma Dum. - B. trichophyllum (L.) Dum. - Jalypogea Raddi - C. arguta Mont. et Nees - C. fissa (L.) Raddi - C. Neesiana (Mass. et Carr.) K. Müll. - C. sphagnicola (Arn. et Pers.) Warnst. et Loeske - C. Trichomanis (L.) Corda - Cephalozia Dum. - C. bicuspidata (L.) Dum. - C. connivens (Dicks.) Spr. - C. Lammeriana (Höben) Spr. (C. bicuspidata var. L. Bredl.) - C. macrostachya Kaal. - C. media Lindb. - Cephalozia (Spr.) Schiffn. - C. olachista (Jack) Schiffn. - C. Hampeana (Nees) Schiffn. - C. rubella (Nees) Warnst. - C. Starkei (Funk) Schiffn. - Chiloscyphus Corda - C. pallescens (Ehrh.) Dum. - C. polyanthus (L.) Corda - C. rivularis (Schreb.) Loeske (C. polyanthus var. rivularis (Schrau.) Nees em. Loeske) - Cladopodiella Buch - C. fluitans (Nees) Buch (Reeds in 1901 verzameld bij Putten N.B. door Van den Broek, Catal. plant. observ. envir. d'Anvers, Bull. Soc. roy. Bot. Belg. 58, p. 32, 1924, teste Van den Berghen; leg. Bergvennen W.M. det. v.d. Berghen, leg. et det. W.M. Wijster, Oisterwijk 1947). Conocephalum Web. (Conocephalus Auct. non Plum.) - C. conicum (L.) Dum. - Diplophyllum Dum. - D. albicans (L.) - D. obtusifolium (Hook.) Buch - Fossombronia Raddi - F. angulosa (Dicks.) Raddi (geen bewijsmat.) - F. foveolata Lindb. (F. Dumortieri (Höben et Genth. nom. nud.) Lindb.) - F. pusilla (L.) Dum. (geen bewijsmat. voor de soort in engere zin) - F. Wondraczeki (Corda) Dum. - Fruiliana Raddi - F. dilatata (L.) Dum. - F. Tamarisci (L.) Dum. - Geocalyx Nees - G. graveolens (Schr.) Nees (bewijsmat. afwezig) - Gymnocolea Dum. - G. inflata (Huds.) Dum. - Isopachis Buch - I. bicrenatus (Schmid.) Buch (Lophozia bicrenata Dum.) - Jungermannia L. em. Howe - J. caespiticia Lindenb. (Haplozia c. Dum.) - J. lanceolata L. (opgave, nooit bevestigd, uit 1873) - Leiocolea (K. Müll.) Buch - L. badensis (Gottsche) Joerg. (leg. E. Agsteribbe et W. Meijer 1946, 1947). Lejeunea Lib. - L. cavifolia (Ehrh.) Lindb. (geen bewijsmat.) - Lepidozia (Dum.) Dum. - L. reptans (L.) Dum. - L. setacea (Web.) Mitt. - Lophocolea Dum. - L. cupidata (Nees) Limpr. - L. heterophylla (Schr.) Dum. - L. minor Nees -

Lophozia Dum.-L. excisa (Dicks.) Dum.-L. incisa (Schrad.) Dum.-L. Mildeana (Gottsche) Schiffn.-L. ventricosa (Dicks.) Dum.-
Lunularia Adans.-L. cruciata (L.) Dum.-
Marchantia L.-M. polymorpha L.-Marsipella Dum.-M. emarginata (Ehrh.) Dum.-M. Funckii (Web. et Mohr) Dum.-Metzgeria Raddi-M. conjugata Lindb.-M. fruticulosa (Dicks.) Evs.-M. fureata (L.) Dum.-Moerckia Gottsche-M. Flotoviana (Nees) Schiffn.-

Mylia Gray corr. Carr. nom. conserv. prop.-M. anomala (Hook.) Gray (Leptoscyphus anomalus Lindb.)-

Nardia Gray corr. Carr. nom. conserv. prop.-N. geoscyphus (De Not.) Lindb. (Alicularia g. de Not.)-N. scalaris (Schrad.) Gray (Alicularia s. Corda)-

Odontoschisma Dum.-O. denudatum (Mart.) Dum.-O. Sphagni (Dicks.) Dum.-Orthocaulis Buch-O. attenuatus (Mart.) Evs. (Lophozia gracilis Steph.)-O. Kunzeanus (Hueben) Buch (Lophozia Kunzeana Evs.)-O. Floerkei (Web. et Mohr) Buch (leg. et det. J. Landwehr).

Pallavicinia Gray corr. Carr. nom. conserv. prop.-P. Lyellii (Hook.) Gray-Pellia Raddi-P. epiphylla (L.) Corda-P. endiviaefolia (Dicks.) Dum. (P. Fabbrioniana Raddi)-Plagiochila Dum.-P. asplenoides (L.) Dum.-Plectocolea Mitt.-P. crenulata (Sm.) Evs. (Haplozia c. Dum.)-P. hyalina (Lyell) Mitt. (Eucalyx hyalinus Bredl.)-Porella L. (Madotheca Dum.)-P. Baueri (Schiffn.) Evs.-P. laevigata (Schrad.) Lindb.-P. platyphylla (L.) Lindb.-Preissia Corda-P. quadrata (Scop.) Nees-Ptilidium Nees-P. ciliare (L.) Nees-P. pulcherrimum (Web.) Hampe-

Radula Dum.-R. complanata (L.) Dum.-Reboulia Raddi-R. hemisphaerica (L.) Raddi-

Riccardia Gray corr. Carr. nom. conserv. prop.-R. incurvata Lindb.-R. latifrons (Lindb.) Lindb.-R. multifida (L.) Gray-R. palmata (Hedw.) Carr.-R. pinguis (L.) Gray-R. sinuata (Dicks.) Trev.-

Riccia L.-R. bifurca Hoffm.-R. crystallina L.-R. fluitans L. (Ricciella f. Al. Br.); R. fluitans var. duplex (Lorb.) Wijk et Marg. comb. nov. (Ricciella duplex (Lorbeer) Jans. et Wacht.)-R. glauca L.-R. Huebeneriana Lindenb. (leg. et det. W. Meyer)-R. sorocarpa Bisch.-Ricciocarpus Corda-R. natans (L.) Corda-

Scapania Dum.-S. compacta (Roth) Dum.-S. curta (Mart.) Dum.-S. irrigua (Nees) Dum.-S. nemorosa (L.) Dum.-S. undulata (L.) Dum.-Sphaerocarpos Boehm.-S. Michellii Bell.-

Sphenobolus (Lindb.) Steph.-S. minutus (Crantz) Steph.-

Targionia L.-T. hypophylla L.-Trichocolea Dum. em. Nees-T. tomentella (Ehrh.) Dum.-Tritomaria Schiffn.-T. exsecta (Schmid.) Schiffn.-T. exsectiformis (Bredl.) Schiffn.-T. quinquedentata (Huds.) Buch (onjuiste determinaties wat betref toegankelijk materiaal)-

Summary. A provisional list is given of the names, tested on legalness as far as possible, of the mosses mentioned in Dutch literature as occurring in Holland. Of some species, however, no material of indigenous origin appears to exist in Dutch herbaria, as Jansen en Wachter pointed out in Bryol. Notities X; in the list is added (geen bewijsmat.) after the names of those species.

Bryophyten van de omgeving van Kotten bij Winterswijk.

Bij het maken van botanische excursies in Augustus 1946 in de omgeving van Kotten, werd de nodige aandacht geschonken aan de daar voorkomende bryophyten. Vele interessante plekjes wer-

den er bezocht, met uitzondering helaas van Bekendelle, dat tengevolge van door de Duitsers rondgestrooide mijnen gevaarlijk was. Op vele plaatsen vormden de mossen als het ware massevegetaties. Prachtig was bijv. de greppel langs het kamppad bij Wiltershaar, over een grote lengte begroeid met Diplophyllum albicans, waartussen veel Calypogeia Trichomanis en zelfs een behoorlijk polletje van Calypogeia Neesiana gevonden werden.

Aan het bekende Staringpoeltje (gelegen ten Zuiden van de Willinkbeek) werd, via het Parnassiaweieltje, de Weust, Willink en Heksenbos, reeds spoedig een bezoek gebracht. Dit poeltje, dat zijn ontstaan te danken heeft aan de onderzoekingen van de geoloog Staring in de vorige eeuw, heeft een zeer weelderige en haast ondoordringbare randvegetatie. Doordat de schelpkalk hier omhooggehaald is en de randen nu geheel bedekt, is hier in tegenstelling tot de er dicht bijgelegen Weust, een voedselrijk milieu ontstaan. Epipactis Helleborina bloeide er prachtig en langs de steile wanden en de onderkanten der bomen langs het poeltje kwam volop en rijk fructificerend Fontinalis antipyretica voor.

Op het meer zachtglooiende gedeelte had zich een aaneengesloten tapijt van Drepanocladus aduncus gevormd, terwijl meer vlak bij het water Campylium stellatum en Platyhypnidium rusciforme groeiden en in het water Leptodictyum riparium fo. longifolium. Ook het prachtige en zeer fijne bladmosje Ctenidium molluscum kwam langs de randen voor, samen met Fissidens bryoides en F. taxifolius. Op de natte voedselarme plekken van een veenterreintje ten Zuiden van Willink en in het Korenburgerveen vonden we bij het maken van enige opnamen steeds weer Gymnocolea inflata samen met Lycopodium inundatum, Rhynchospora alba, Erica Tetralix, Drosera rotundifolia, Molinia coerulea, Polytrichum commune, Sphagnum compactum en Zygogonium spec.

Op en bij de Weust ontdekten we veel Sphagnum magellanicum, Drepanocladus lycopodioides en Thuidium tamariscinum. Minder algemeen kwamen hier voor Riccardia pinguis, Scapania nemorosa, Campylium elodes en Mnium punctatum en in de karresporen het prachtige levermosje Plectocolea crenulata. Een volgende tocht ging door de Ratumsebeek, het gedeelte tussen de Liasontsluiting bij Lötgen Kōasink en ongeveer halverwege Ratum. Volop bloeide hier Campanula Trachelium en vele andere merkwaardige planten kwamen hier voor zoals Meianthemum bifolium, Lamium Galeobdolon, Veronica Beccabunga, Cystopteris Filix-fragilis, Dryopteris Phegopteris, en Dryopteris Linneana. Grote plakken Conocephalum conicum bedekten er de voedselrijke beekkanten en hier en daar kwamen Pellia Fabbrioniana en Mnium marginatum voor, terwijl op de zich gedeeltelijk in het water bevindende wortels der bomen o.a. Leskea polycarpa, Amblystegium serpens, Cratoneurum filicinum, Platyhypnidium rusciforme en Chiloscyphus polyanthus bleken te groeien.

In de uitgegraven gedeelten (turfsputten) van het Wooldseveen zat vooral veel Sphagnum cuspidatum, samen met Eriophorum angustifolium, Rhynchospora alba, Molinia coerulea, Equisetum fluviatile etc.; op sommige meer dichtgegroeide plaatsen samen met Andromeda polifolia en Oxycoccus quadripetalum. De fo. plumosum zagen we echter uitsluitend in de open turfsputten. Ook Sphagnum magellanicum, S. palustre, S. papillosum, S. recurvum var. mucronatum en Cephalozia Starkii kwamen in het veen vrij veel voor, echter meer op die plaatsen welke gelijk met of iets boven het maaiveld gelegen waren (bulten). In een plm. 10 jaar oud berkenbosje eveneens in het Wooldseveen gelegen, werd o.a. nog Odontoschisma sphagni, Cephalozia conii-

vens, *Leptobryum piriforme*, *Dicranum undulatum* en langs een karropad *Campylopus piri-*
formis en *Pohlia nutans* var. *longiseta* gevonden, terwijl een boomstomp vrijwel geheel
met *Georgia pellucida* bedekt bleek te zijn.

Ook het Nonneven leverde enkele merkwaardigheden op. Behalve de meer algemene soorten
zoals *Atrichum undulatum*, *Pogonatum aloides* en *Cephalozia bicuspidata* werd hier ook het
nog weinig gevonden platmosje *Plagiothecium curvifolium* met slechts enkele kapsels en
de voor deze soort kenmerkende klauwvormige blaadjes, verzameld. Gevonden werden hier
ook nog o.a. *Nardia geoscypha*, volop weer *Diplophyllum albicans* en tussen exemplaren
van *Sphagnum recurvum* een enkel takje van *Calliergon stramineum* met het typische rhi-
zoidenbundeltje aan de bladtop.

Ook de Schelpkalkgroeve ten Oosten en de groeve "de Vlijt" ten Zuiden van Winterawijk
gelegen werden bezocht evenals Buskersbos, gebied langs Willinkbeek en Tenkink. Hier-
onder volgt nu een opgave van de door mij verzamelde soorten. Voor de mossen van het
Korenburgerveen verwijs ik naar een opgave in "Buxbaumia" No.2 (Febr. - Mrt. 1947).
Ter verduidelijking diene dat de afkortingen die achter de soortnamen geplaatst zijn be-
tekenen: B = Buskersbos, N = Nonneven en omg., R = langs Ratumsebeek, S = in en om Sta-
ringpoeltje, SWi = Schelpkalkgroeve en omgeving t.O. van Winterswijk, V = Groeve " de
Vlijt" (ten Z. van Winterswijk), We-Weust en omg., Wi = gebied langs Willinkbeek in de
omgeving van Boerderij Willink, Wil = Wiltershaar, WiZ = veenterrein ten Zuiden van Wil-
link, Wo = Wooldseeven en a = algemeen voorkomend.

Hepaticae.

Blasia pus. L. (V); *Calyp. Nees.* (Wil); *Cephalozia bic.* (N en Wo), *Cephalozia conn.* (Wo);
St. (Wo); *Chiloscyphus pol.* (R); *Conocephalum con.* (R); *Diploph. albic.* (a); *Gymnocolea*
infl. (WiZ); *Lophocolea bid.* (a); *Nardia geosc.* (N); *Marchantia pol.* (a); *Odontoschisma*
(Wo); *Pellia epiphylla* (a), *endiv.* (R.SWi); *Plectocolea cren.* (We); *Scapania nem.* (We).

Musci

Amblyetum serp. (Ra, Wo); *Anisoth. var.* (SWi); *Atrich. und.* (a); *Aulac. pal.* (Wo); *Barb.*
conv. (SWi), *fallax* (SWi), *revoluta* (V), *unguiculata* (SWi en V); *Brachyth. rutabulum*
(R) (SWi en V) *Bryum arg.* (a), *caesp.* (SWi), *capil.* (R), *inclin.* (SWi), *ventric.* (S);
Calliergon stram. (N); *Campyllum el.* (We), *stell.* (S); *Campylopus pirif.* (Wo); *Ceratodon*
purp. (a); *Craton. filic.* (R); *Ctenidium moll.* (S); *Dicranella heterom.* (a), *secunda* (var.
curvata Hag. (SWi); *Dicranum scop.* (a), *und.* (Wo); *Didym. rubr.* (S), *tophac.* (SWi); *Drepano-*
nocladus ad. (S), *fl.* (Wo), *lycopod.* (a); *Eurhynchium striat.* (SWi), *Stok.* (a); *Fissidens*
bryoides (S), *taxif.* (S en Wi); *Fontinalis antipyrr.* (S en R); *Funaria hydr.* (a); *Georgia*
pell. (Wo); *Hypnum cupress.* (a), *cupress. var. ericet.* Br. eur. (a); *Isopterygium elegans*
(B); *Leptobr. piriforme* (Wo); *Leptodictyum rip. var. longifolium* (Schultz) Warnst. (S);
Leskea polyc. (R); *Leucobryum gl.* (a), *Mnium horn.* (a), *marginatum* (R), *punct.* (We), *rostr.*
(Wi en V), *undul.* (a); *Plagiothecium curv.* (N), *dentic. s.l.* (N); *Platyhypnidium rusc.*
(R en S); *Pleurozium Schreb.* (a); *Pogonatum aloides* (N); *Pohlia nutans* (N en Wo), *nutans* var.
longiseta (Brid.) Bomans et Broth. (Wo); *Polytrichum comm.* (a), *piliferum* (a), *juniperinum*
(a); *Pseudoccl. purum* (a); *Rhynchostegium confertum* (R en Wi); *Sphagnum compact.* (WiZ),

Sphagnum cusp. (Wo) *Sphagnum cusp. fo-plumoseum* Br. eur. (Wo), *magel.* (WiZ en Wo), *pal.* (Wo)
pap. (Wo) *recurv.* (Wo), *recurvum var. mucronatum* (Russ.) Warnst. (N en Wo); *Thuidium tam.*
(a)

S. Groenhuijzen.

Voor nieuwere namen en auteurs wordt naar de lijst elders in dit nummer verwezen. In de
volgende nummers van Buxbaumia worden alleen de nieuwe namen gebruikt.

Red.

Enkele vondsten van een Overijssel-Gelderlandtocht.

In sneltreinvvaart laten we ze even de revue passeren. We beginnen bij Duiven, waar op oude
betonnen bruggetjes alleen *Orthotrichum affine* (det. W.M.), *Grimmia pulvinata* en *Bryum*
capillare groeide.

Een vluchtig bezoek aan Montferland gaf mij de overtuiging dat een mossenweekend hier de
moeite waard zal zijn. Zo vond ik langs de voet der heuvels aan de leemhoudende greppel-
kanten veel *Pellia Fabbronia*, *Riccardia pinguis* en ook de typische rozetjes van *Riccia*
bifurca. Terloops knabbelde ik in de bossen wat *Thuidium tamarsicinum*, *Georgia pellucida*
en *Orthotrichum Lyelli* mee; ook *Pogonatum nanum* en *aloides* waren goed vertegenwoordigd.
Hier zal wel een formidabele lijst tevoorschijn komen.

Het Korenburgerveen gaf enkele flinke kussens van *Plagiothecium Ruthei* (= *Pl. denticu-*
latum var. undulatum) det. W.M., te zien, op zeer natte sompige plekken. De bovenste blaad-
jes zijn 2 - 3 x gegolfd, de onderste glad, gaafrandig, kapsels op lange seta, overgebo-
gen, met lang puntig deksel.

Oude bruggetjes leverden onderweg haast altijd *Orthotrichum diaphanum* en *-anomalum*,
op. Ook *Schistidium apocarpum* was er vaak bij. De streek tussen Vorden en Beekhorst we-
melt van *Conocephalus conicus*. De landvorm van *Riccia fluitans* is daar ook rijk vertegen-
woordigd. Als je in Overijssel langs natte greppels of sloten zoekt kun je er haast zeker
van zijn, *Blasia pusilla*, *Anthoceros punctatus*, *Fossombronia Dumortieri* en *Philonotis*
fontana aantreffen. Tot nog toe heb ik alleen *punctatus* aangetroffen en soms in veldige
hoeveelheden. Wim Meijer bracht mij van *Anthoceros laevis* enkele exemplaren gekweekt in de
Hortus Botanicus te Amsterdam uit Wageningenmateriaal. Het verschil is duidelijk te zien
aan de sporen. *A. punctatus* heeft bruine sporen met hoge lijsten als stekels, terwijl *A.*
laevis gelige sporen heeft die fijn gekorrelt zijn.

Het Achterveldse ven in Gelderland gaf een typische moeilijkheid. Aan een afgestoken
heidokantje groeide vlak aangedrukt, een klein maar opvallend levermosje. Een in verhou-
ding zeer dikke stengel met aan weerszijden vlezige blaadjes, rond omgebogen in een groot
ventraal en een kleiner dorsaal. De toppen vormen rijkelijk gemmen, waardoor bij ouder
worden de bladrand ingesneden wordt. Voor de gemmenvorming klontert het chlorophyl in een
bal bijeen van de bladrandcellen.

Het plantje is heldergroen, heeft geen ventraalblaadjes en het bezit kleurloze rhi-
zoiden. (Lijkt ons *Lophozia ineisa*, juiste determinatie niet mogelijk W.M.)
Loenen en omgeving is een rijke mossenstreek. Zo vond ik bij *Bartramia pomiformis*, *Scapania*

nemorosa, *Orthodicranum montanum* (det. Agsteribbe) en *Leptobryum pyriforme* (det. Agst.) langs een bospaadje bij Loenen. De beek bij Roozendaal (Beekhuizen) was, vooral in de wintervalletjes dicht bezet met *Platyhypnidium rusciforme* (det. W.M.) en *Fontinalis antipyretica*. De diepe insnijdingen door de heuvelachtige bossen waren hier dicht bezet met *Lepidozia reptans* en *Diplophyllum albicans*, waartussen tot mijn vreugde een voor ons land nieuw levermosje groeide en wel *LOPHOZIA FLOERKEL*. De drietoppige blaadjes zijn onderliggend, dakpansgewijs vrij dicht op elkaar; cilien aanwezig 2 - 4 cel lang; bladcellen met duidelijke hoekverdichtingen en de stengel draagt duidelijke amphigastrien; tweetoppig met links en rechts extra punten. Wim Meijer kon de determinatie tenvolle bevestigen.

Op de terugweg vond ik bij de Loosdrechtse plassen op betonblokken langs het water nogal wat *Cratonauron filicinum* (det. W.M.). Hiermee zijn enkele soorten genoemd die mij het meest getroffen hebben en die in een of andere hersenkrankel zijn blijvenhangen.

J. Landwehr

Bijeenkomst Amsterdamse Werkgroep, 23 September in de Hortus Botanicus.

Aanwezig zeven man. Te veel vondsten en ervaringen om op een avond aan elkaar te laten zien of te vertellen.

Groenhuizen had materiaal uit de omgeving van Winterswijk bij zich. Hiervan werden bekeken *Mnium punctatum*, *Nardia geoscyphus* (met bladcellen aan de rand 20-35u, naar het midden 40u), *Nardia Calypogeia Neesiana* (met tongvormige blaadjes en weinig ingeschulpte amphigastrien, de derde vondst in ons land) en *Dicranella secunda* var. *curvata* met een klein vraagteken. Agsteribbe liet zien uit de Ardennen, verzameld in de omgeving van Malmedy op silicaatrotsen: *Tritomaria quinquedentata*, *Schistostega osmundacea* c.spor. *Andraea petrophila* en *-Rothii* e.a.

Landwehr kwam met prachtig materiaal van *Riccia crystallina* uit een leemput langs de Waal bij Druten aanzetten. Daar in het land van Maas en Waal verzamelde hij ook nog *Anomodon viticulosus*, *Neckera complanata*, *Ulota Bruchii* c.spor., en *Rhacomitrium heterostichum* (bij Nieuwvaal).

Jaap van Dijk toonde zijn door Wim Margadant gedetermineerde vondst van *Camptothacium (=Tomenthypnum) nitens* uit het Kloppersblok, een blauwgrasland terrein bij Weerselo (Twente). Zie elders in dit nummer.

Aan de overige vondsten kwamen we niet toe. Wel bekeken we nog met aandacht de mooie nieuwe tekeningen van den heer Landwehr.

W.M.